ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ομιλία
5 Οκτωβρίου 2023

Ομιλία του Tony Murphy, Προέδρου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το οικονομικό έτος 2022
Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

5 Οκτωβρίου 2023

Υπερισχύει το κείμενο που θα εκφωνηθεί.

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Αξιότιμε κύριε Επίτροπε,

[Αξιότιμε/Αξιότιμη κύριε/κυρία εκπρόσωπε της Προεδρίας του Συμβουλίου],

Είναι μεγάλη χαρά για μένα να βρίσκομαι σήμερα ενώπιόν σας, προκειμένου να σας παρουσιάσω τα βασικά ευρήματα και τα σημαντικότερα μηνύματα που περιέχει η ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) για το οικονομικό έτος 2022. Μαζί μου είναι ο Jan Gregor, εκλεκτός συνάδελφος και το Μέλος του οργάνου μας που φέρει την αρμοδιότητα της ετήσιας έκθεσης.

Κατ' αρχάς, προτού εμβαθύνουμε στα κύρια ευρήματα και μηνύματα της έκθεσης, θα ήθελα να υπογραμμίσω τη σημασία της ετήσιας έκθεσης:

— Αποτελεί το βασικό προϊόν του ΕΕΣ, η δε εκπόνησή της απαιτεί εκτεταμένες προσπάθειες και εργασίες.

— Πρωταρχική επιδίωξή της είναι να αναδείξει τους τομείς που επιδέχονται βελτίωση και τους δυνητικούς κινδύνους που απειλούν όλους τους τομείς δράσης της ΕΕ.

— Τελικός στόχος της είναι, συμπληρωματικά προς τις λοιπές παράλληλες ελεγκτικές εργασίες μας, να υποστηρίξει τη διαδικασία χορήγησης απαλλαγής και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, εξασφαλίζοντας βελτιωμένη λογοδοσία και διαφάνεια.

Με τα ευρήματά μας, συχνά εφιστούμε την προσοχή σε δαπάνες που δεν είναι σύννομες. Θεωρούμε επίσης σημαντικό να αναδεικνύουμε τη θετική πλευρά όσων βαίνουν καλώς.

Ποια είναι, επομένως, τα βασικά συμπεράσματα που συνάγονται από την ετήσια έκθεσή μας για το 2022;

Όσον αφορά τους λογαριασμούς της ΕΕ, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, διαπιστώσαμε ότι απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάστασή της. Διατυπώνουμε καθαρή γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών.

Τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε 245 δισεκατομμύρια ευρώ, με το συνολικό ποσοστό σφάλματος να κρίνεται ως μη σημαντικό. Και στην περίπτωση αυτή, η γνώμη μας είναι καθαρή. Σημειωτέον ότι η γνώμη μας δεν αφορά τα διαφυγόντα ποσά που σχετίζονται με το «έλλειμμα ΦΠΑ και τελωνειακών δασμών», καθώς αυτά δεν έχουν καταχωριστεί στα έσοδα.

Τώρα, όσον αφορά τις δαπάνες, το πακέτο του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ περιλαμβάνει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), καθώς και το μέσο NextGenerationEU (NGEU). Η χρηματοδότηση του NGEU διατίθεται, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, στον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), για τον οποίο χρησιμοποιείται διαφορετικό μοντέλο εκτέλεσης από αυτό που εφαρμόζεται για το ΠΔΠ. Για τον λόγο αυτό, διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του 2022: μία για τις παραδοσιακές δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ και μία για τον ΜΑΑ.

Ξεκινώντας από τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, θα ήθελα να σταθούμε λίγο στη γνώμη και στα ευρήματά μας:

Βασιζόμενοι σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 760 πράξεων, διαπιστώσαμε άνοδο του συνολικού επιπέδου των παρατυπιών, το οποίο από 3,0 % που ήταν το 2021 ανήλθε σε 4,2 % το 2022 (ήταν 2,7 % το 2020). Λόγω της μεγάλης διασποράς των σφαλμάτων που εντοπίσαμε, για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες.

Κατά τον έλεγχο του προϋπολογισμού της ΕΕ, κάνουμε διάκριση βάσει κινδύνου μεταξύ των διάφορων τομέων, ταξινομώντας τους σε υψηλού και χαμηλού κινδύνου. Καθώς η σύνθεση του προϋπολογισμού εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου, το ποσοστό των δαπανών υψηλού κινδύνου αποτελεί αδιαμφισβήτητα το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ελέγχου, φθάνοντας σε ποσοστό 66,0 % (έναντι 63,2 % το 2021).

Για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου, το ποσοστό σφάλματος υπολογίζεται στο 6,0 % (έναντι 4,7 % το 2021). Τέτοιες δαπάνες είναι αυτές του τομέα «Συνοχή», καθώς και άλλων τομέων πολιτικής της ΕΕ, όπως η «Ενιαία αγορά», η «Μετανάστευση», η «Ασφάλεια», οι «Γειτονικές χώρες» και ορισμένες συνιστώσες των «Φυσικών πόρων».

Αντιθέτως, για τις δαπάνες χαμηλού κινδύνου, το ποσοστό σφάλματος υπολογίζεται ότι είναι χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 %. Αυτή η κατηγορία δαπανών περιλαμβάνει τις δαπάνες βάσει δικαιωμάτων, όπως οι άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς, οι υποτροφίες Erasmus σε φοιτητές και οι μισθοί και οι συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ.

Όσα προανέφερα ελπίζω να σας βοήθησαν να σχηματίσατε μια συνολική εικόνα της κατανομής του σφάλματος, έτσι όπως το εκτιμήσαμε. Ας περάσουμε τώρα σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, για τους οποίους θα σας παρουσιάσω κάποια συνηθισμένα ευρήματα που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του συνολικού ποσοστού σφάλματος.

Αρχίζουμε με τη «Συνοχή», όπου, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, το σφάλμα βρίσκεται στο 6,4 % (έναντι 3,6 % το 2021), ποσοστό που υποδηλώνει άνοδο κατά σχεδόν 80 % μέσα σε ένα χρόνο. Αυτή η αύξηση είναι ανησυχητική όχι μόνον όσον αφορά την πολιτική συνοχής, αλλά και λόγω των πιθανών επιπτώσεών της σε άλλες συνιστώσες του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπως στον ΜΑΑ, στο πλαίσιο του οποίου τα σχετικά επενδυτικά έργα θα αναπαράγουν σε μεγάλο βαθμό το μοντέλο δαπανών του τομέα της συνοχής.

Τα μη επιλέξιμα έξοδα μαζί με τις παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς (ιδίως η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί συμβάσεων και κρατικών ενισχύσεων) ήταν οι παράγοντες που βάρυναν περισσότερο στην εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος.

Για τον τομέα «Συνοχή», βασιζόμαστε εν πολλοίς στις εργασίες των εθνικών αρχών ελέγχου. Όσον αφορά το 2022, διαπιστώσαμε ότι το ποσοστό των φακέλων διασφάλισης που υποβάλλουν οι αρχές ελέγχου και οι οποίοι ανέφεραν εσφαλμένως υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος χαμηλότερα του 2 % είχε αυξηθεί σε 61 % (έναντι 39 % το 2021). Πρόκειται για το υψηλότερο ποσοστό που έχουμε καταγράψει από τότε που αρχίσαμε να εξετάζουμε αυτούς τους φακέλους το 2017. Η κατάσταση αυτή αντικατοπτρίζει τις αδυναμίες που εξακολουθούν να χαρακτηρίζουν τις εργασίες των αρχών ελέγχου και περιορίζει δραματικά την αξιοπιστία τους.

Ας δούμε τώρα έναν άλλο βασικό τομέα δαπανών, τον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», στον οποίο το, κατά την εκτίμησή μας, ποσοστό σφάλματος είναι σημαντικό, ανερχόμενο σε 2,2 % (έναντι 1,8 % το 2021). Αν και το ποσοστό αυτό δεν ήταν σημαντικό στις άμεσες ενισχύσεις, που αντιστοιχούν στο 66 % των δαπανών του συγκεκριμένου τομέα, παρέμεινε σημαντικό στις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών (όπως η αγροτική ανάπτυξη, τα μέτρα στήριξης της αγοράς, η θαλάσσια πολιτική, η αλιεία, το περιβάλλον και η δράση για το κλίμα).

Όσον αφορά τον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία», παρατηρήσαμε μείωση του, ούτως ή άλλως, σημαντικού ποσοστού σφάλματος από 4,4 % το 2021 σε 2,7 % το 2022. Σημειώνουμε όλως ειδικώς ότι το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» παραμένει η κύρια πρωτοβουλία για την έρευνα και την καινοτομία. Αυτή η μείωση του ποσοστού σφάλματος θεωρείται καλό σημάδι. Αναδείξαμε ορισμένες απλουστεύσεις που μείωσαν τον διοικητικό φόρτο για τους δικαιούχους και ενδεχομένως περιόρισαν τον κίνδυνο σφάλματος.

Όσον αφορά τα είδη σφάλματος που εντοπίσαμε, οι δαπάνες για την έρευνα και την καινοτομία, και ιδίως αυτές που συνδέονταν με τα έξοδα προσωπικού, ήταν και αυτές που περιείχαν τον μεγαλύτερο αριθμό σφαλμάτων.

Καθώς, τα τελευταία χρόνια, η μετανάστευση και η διαχείριση των συνόρων αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία, η ΕΕ εισήγαγε υπό το ΠΔΠ 2021-2027 τον «τομέα 4», που αφορά ειδικά τους συγκεκριμένους τομείς πολιτικής. Σημαντικό τμήμα των δαπανών του 2022 στον τομέα αυτό αφορούσε και πάλι την ολοκλήρωση έργων και πρωτοβουλιών που εκκρεμούσαν από το ΠΔΠ 2014-2020.

Σφάλματα εντοπίσαμε σχεδόν στις μισές από τις πράξεις που εξετάσαμε.

Ας περάσουμε τώρα στον τομέα «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος», όπου οι μισές σχεδόν από τις πράξεις που ελέγξαμε περιείχαν σφάλμα. Παρά το περιορισμένο δείγμα μας, τα ευρήματά μας επιβεβαιώνουν και πάλι τον υψηλό κίνδυνο σφάλματος που χαρακτηρίζει τον συγκεκριμένο τομέα.

Τέλος, σχετικά με τον τομέα «Διοίκηση», έχω να αναφέρω πως, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η εκτίμησή μας για το επίπεδο σφάλματος είναι ότι παραμένει μη σημαντικό.

Αυτά, λοιπόν, ήταν σε γενικές γραμμές τα αποτελέσματα των ελέγχων συμμόρφωσης που διενεργήσαμε σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το 2022. Διαπιστώνεται άνοδος του συνολικού επιπέδου σφάλματος στις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, ιδιαίτερα στον τομέα «Συνοχή», στον οποίο αυτή τη στιγμή αντιστοιχεί το 40 % του συνόλου αυτών των δαπανών.

Κυρίες και κύριοι,

Ήρθε η ώρα να περάσουμε στον έλεγχο των δαπανών που εμπίπτουν στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ). Πρόκειται για τη δεύτερη γνώμη που διατυπώνουμε σχετικά με τις συγκεκριμένες δαπάνες, η οποία κρίθηκε επιβεβλημένη λόγω του διαφορετικού μοντέλου εκτέλεσης των δαπανών που ακολουθεί ο ΜΑΑ σε σχέση με αυτό που εφαρμόζεται για τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ υπό το ΠΔΠ.

Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι ο ΜΑΑ αποτελεί προσωρινό μέτρο απόκρισης σε κρίση, που σκοπό έχει να διευκολύνει τη γρήγορη εκταμίευση πόρων, υποστηρίζοντας έτσι τις προσπάθειες οικονομικής ανάκαμψης των κρατών μελών.

Αν και η πρόοδος δεν είναι τόσο γρήγορη όσο αναμενόταν, 11 κράτη μέλη εισέπραξαν 13 επιχορηγήσεις, συνολικής αξίας 47 δισεκατομμυρίων ευρώ. Αξιολογήσαμε το σύνολο σχεδόν των 274 ορόσημων και τις 37 τιμές-στόχο, βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκαν αυτές οι 13 πληρωμές. Εστιάσαμε κυρίως στην ικανοποίηση του όρου που είχε τεθεί ως προϋπόθεση για τις πληρωμές, ήτοι στην ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου, χωρίς βεβαίως να παραλείψουμε

τη συμμόρφωση με τα βασικά κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζει ο κανονισμός του ΜΑΑ.

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι 15 ορόσημα και τιμές-στόχος είχαν προβλήματα κανονικότητας. Τα προβλήματα αυτά ανάγονταν είτε στη μη ικανοποιητική εκπλήρωση των οροσήμων και των τιμών-στόχου είτε στη μη συμμόρφωση με τους όρους επιλεξιμότητας. Από τις εργασίες μας, διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στο σύστημα δικλίδων του ΜΑΑ. Συνεκτιμώντας τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά στοιχεία, διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες του ΜΑΑ για το 2022. Λόγω του διαφορετικού μοντέλου εκτέλεσης των δαπανών του μηχανισμού, δεν μπορούμε να υπολογίσουμε ένα ποσοστό σφάλματος που να είναι έγκυρο ή άμεσα συγκρίσιμο με το αντίστοιχο ποσοστό που διαπιστώνεται για τις δαπάνες του ΠΔΠ.

Όσον αφορά την ανάπτυξη του ΜΑΑ, αναγνωρίζουμε την κατεπείγουσα ανάγκη αξιολόγησης και έγκρισης των σχετικών εθνικών σχεδίων, κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Παρόλα αυτά, στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας, εντοπίζονται συχνά ορόσημα ή τιμές-στόχος που δεν καθορίζονται σαφώς, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η εξακρίβωση της επίτευξής τους.

Υπό την έννοια αυτή, η αξιολόγηση της κανονικότητας εξακολουθεί να μην είναι εύκολη υπόθεση για μας, αφού προκειμένου να αξιολογηθούν τα ποιοτικά επιτεύγματα απαιτείται επανειλημμένως η άσκηση κρίσης, με αποτέλεσμα να υπάρχει περιθώριο για διαφορετικές ερμηνείες. Επισημαίνουμε, επίσης, ότι η μεθοδολογία που εφαρμόζει η Επιτροπή για την αναστολή των πληρωμών, η οποία αποτελεί καθοριστική συνιστώσα του μηχανισμού, είναι υποκειμενική και εξαρτάται και αυτή από την άσκηση κρίσης. Τα διαφορετικά συμπεράσματα και ερμηνείες που επιτρέπει ο ΜΑΑ εξαιτίας της υποκειμενικότητας των κρίσεων μαρτυρούν τις αδυναμίες του γενικότερου σχεδιασμού του. Αξίζει επίσης να επισημάνουμε ότι, εξαιτίας αυτών ακριβώς των περιορισμών στην αξιολόγηση ποιοτικών παραμέτρων, καταλήξαμε στη διατύπωση γνώμης με επιφύλαξη.

Ο έλεγχος συμμόρφωσης που αφορά την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ είναι μία μόνο πτυχή των πολλών και διάφορων εργασιών που εκτελούμε για την αξιολόγηση αυτού του νέου μέσου.

Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2023, είχε εκταμιευθεί μόνο περί το 31 % των συνολικών πόρων που είναι διαθέσιμοι για να διανεμηθούν μέσω επιχορηγήσεων και μόλις το 21 %, αν λάβουμε επίσης υπόψη τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί στα κράτη μέλη. Συνεπώς, δεν έχουμε ακόμη φθάσει σε σημείο να μπορούμε να αξιολογήσουμε σφαιρικά τις συνολικές επιδόσεις του μηχανισμού. Για να μπορέσουμε να καταλήξουμε σε εκτίμηση των συνολικών επιδόσεων του ΜΑΑ, πρέπει να συνδυάσουμε τα αποτελέσματα των ετήσιων ελέγχων συμμόρφωσης με εκείνα των ελέγχων επιδόσεων, εν εξελίξει και προβλεπόμενων.

Εξάλλου, σε εκθέσεις ελέγχου που έχουμε ήδη δημοσιεύσει αναδεικνύονται οι αδυναμίες και οι προβληματισμοί που αφορούν τον σχεδιασμό και τα πρώτα στάδια της εφαρμογής του ΜΑΑ. Σε μία μάλιστα από αυτές τις εκθέσεις, η οποία αφορούσε τον σχεδιασμό του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ, τονίζαμε τις ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ, ενώ εκφράζαμε τον προβληματισμό μας σχετικά με το αν και κατά πόσον τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ επενδυτικά έργα συμμορφώνονται με την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία, όπως τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις. Όταν η Επιτροπή αξιολογεί τα αιτήματα πληρωμής των κρατών μελών, δεν επαληθεύει συστηματικά τη συμμόρφωση με αυτούς τους κανόνες.

Αυτό το έλλειμμα διασφάλισης μας ανησυχεί ακόμη περισσότερο, όταν εξετάζουμε τα αποτελέσματα στα οποία καταλήξαμε σχετικά με τη συνοχή, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το 2022, όπου διαπιστώσαμε κλιμάκωση κατά 80 % του ποσοστού σφάλματος μέσα σε ένα χρόνο. Τα έργα που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα της συνοχής πολλές φορές μοιάζουν με αυτά που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ. Συνεπώς, εάν οι κανόνες αυτοί δεν ελέγχονται συστηματικά σε όλα τα επίπεδα, ο ΜΑΑ εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ. Καθώς τα μελλοντικά αιτήματα πληρωμών θα αφορούν περισσότερο επενδυτικά έργα, ο κίνδυνος αυτός θα αυξηθεί σημαντικά στην πορεία.

Μέχρι τώρα, εστίασα κυρίως στις εργασίες που αφορούν τη συμμόρφωση. Υπάρχουν, ωστόσο, και άλλες πτυχές του προϋπολογισμού της ΕΕ που πρέπει να προσέξουμε και που συνιστούν συστηματικά πηγή προβληματισμού.

Στο τέλος του 2022, οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα κονδύλια επιχορηγήσεων του NGEU –που, εάν δεν αποδεσμευθούν, θα συνιστούν μελλοντικά χρέη– έφθασαν στο πρωτοφανές ποσό
των 453 δισεκατομμυρίων ευρώ. Πρόκειται για αύξηση κατά 33 % σε σχέση με τις εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων των 342 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021, η οποία οφείλεται κυρίως στην αυξημένη δέσμευση πόρων κατά το δεύτερο έτος εκτέλεσης του NGEU.

Η πίεση για αύξηση της εκτέλεσης των δαπανών τείνει στην καταπόνηση των διοικητικών πόρων και, κατά συνέπεια, επιτείνει τον κίνδυνο σφάλματος. Επιπλέον, εάν η εκτέλεση των υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμείων δεν επιταχυνθεί σημαντικά το 2024 και το 2025, η πιθανότητα να χρειαστεί να γίνουν αποδεσμεύσεις αργότερα κατά τη διάρκεια του κύκλου του ΠΔΠ θα αυξηθεί εκθετικά.

Ωστόσο, για να υπάρχουν δαπάνες, πρέπει να υπάρχει πρώτα χρηματοδότηση. Πέραν της χρηματοδότησης που εξασφαλίζεται από τις συνεισφορές των κρατών μελών, η ΕΕ δανείζεται επίσης από τις αγορές, κυρίως μέσω μακροπρόθεσμων ομολόγων με εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό χρηματοδοτήθηκαν το

NGEU και η χρηματοδοτική συνδρομή προς κράτη μέλη και τρίτες χώρες. Στο τέλος του 2022, το χρέος αυτό είχε αυξηθεί σε 344 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 237 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021), κυρίως λόγω του νέου δανεισμού για το NGEU, το SURE και τη ΜΧΣ. Η αποπληρωμή των δανείων του NGEU προβλέπεται να ξεκινήσει από το 2028 και να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2058. Με άλλα λόγια, πρόκειται για βάρος που μετατίθεται στην επόμενη γενιά.

Η ετήσια έκθεσή μας περιλαμβάνει πλήθος άλλων λεπτομερών πληροφοριών και ευρημάτων που θα ήθελα πολύ να σας παρουσιάσω σήμερα, αλλά δυστυχώς ο χρόνος δεν μου το επιτρέπει. Σας προτρέπω όμως να μελετήσετε τα λεπτομερή ευρήματα που παρουσιάζουμε τόσο στην ετήσια έκθεσή μας όσο και στο έγγραφο με τον τίτλο «2022-Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία», τα οποία σας έχουν ήδη διαβιβαστεί.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι, ούτως εχόντων των πραγμάτων, η εμβέλεια του προϋπολογισμού της ΕΕ διευρύνεται και μαζί με αυτή επιτείνεται και η πολυπλοκότητά του. Σήμερα, ασχολήθηκα με μία μόνο όψη των πραγμάτων, δείχνοντάς σας ότι, ναι μεν πολλά είναι αυτά που βαίνουν καλώς, η ΕΕ όμως συνεχίζει να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις. Και ενώ το μέλημά μας θα παραμένει να υπερβούμε τις δυσκολίες αυτές, έχει πολύ μεγάλη σημασία να δεχθούμε ότι στον δρόμο μας θα συναντήσουμε αβεβαιότητες ξανά και ξανά και ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδεχομένως τα συμπεράσματα να διαφέρουν. Ωστόσο, είναι επιτακτική η ανάγκη να προχωρήσουμε μαζί, ενισχύοντας τη συνεργασία μας και χτίζοντας μια καλύτερη και περισσότερο βιώσιμη Ευρώπη.

Σας ευχαριστώ.